

Лекція

**Права і свободи
людини і громадянина**

План:

- 1. Громадянство України**
- 2. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства**
- 3. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства**

1. Громадянство України

Громадянство

— це структурний елемент правового статусу особи, який розкриває головний зміст зв'язку людини і держави, взаємовідносин громадянина з державою та суспільством.

Натуралізація — це надання органами державної влади країни громадянства зацікавленій особі на її прохання.

**Закон України «Про громадянство України»
від 18.01.2001 № 2235-III**

Підстави набуття громадянства України

Громадянство України набувається (ст.6 Закону):

- 1) за народженням;
- 2) за територіальним походженням;
- 3) внаслідок прийняття до громадянства;
- 4) внаслідок поновлення у громадянстві;
- 5) внаслідок усиновлення;

та інше

Прийняття до громадянства України

Іноземець або особа без громадянства можуть бути за їх клопотаннями прийняті до громадянства України.

Умовами прийняття до громадянства України є:

1) визнання і дотримання Конституції України та законів України;

2) подання декларації про відсутність іноземного громадянства (для осіб без громадянства) або зобов'язання припинити іноземне громадянство (для іноземців).

3) безперервне проживання на законних підставах на території України протягом останніх п'яти років.

4) отримання дозволу на імміграцію.

5) володіння державною мовою або її розуміння в обсязі, достатньому для спілкування. Ця умова не поширюється на осіб, які мають певні фізичні вади;

6) наявність законних джерел існування.

Підстави припинення громадянства України:

- 1) вихід з громадянства України;
- 2) втрата громадянства України;
- 3) припинення громадянства України за підставами, передбаченими міжнародними договорами.

Вихід з громадянства

громадянин України, який виїхав на постійне проживання за кордон, може вийти з громадянства України за його клопотанням. Разом з батьками з громадянства України може вийти і дитина.

Втрата громадянства України відбувається якщо

- громадянин України після досягнення ним повноліття добровільно набув громадянства іншої держави;
 - іноземець набув громадянства України і не подав документ про припинення іноземного громадянства або декларацію про відмову від нього;
 - іноземець набув громадянства України і скористався правами або виконав обов'язки, які надає чи покладає на нього іноземне громадянство;
 - особа набула громадянство України на підставі ст. 9 Закону внаслідок подання свідомо неправдивих відомостей або фальшивих документів;
- громадянин України без згоди державних органів України добровільно вступив на військову, державну службу, іншої держави.

2. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства

Іноземці та особи без громадянства

- ,які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією , законами чи міжнародними договорами України.
- Закон України «[Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства](#)» від 22.09.2011 № **3773-VI**.

Іноземці та особи без громадянства

- іноземці та особи без громадянства, на відміну від громадян України, не мають ряду політичних прав, в тому числі й виборчих прав, і не несуть такі обов'язки, як відбування військової служби, щорічне подання декларації про свій майновий стан і доходи тощо.

Біженець

- - особа, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань;

Біженець

- біженці мають ті ж права й обов'язки, що й іноземці та особи без громадянства.
- Вони не можуть бути вислані або примусово повернуті до країни, з якої вони прибули та де їхньому життю або свободі загрожує небезпека.

- Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту

Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI

ст. 26 Конституції

- іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, - за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України.

Імміграція

- **розуміється прибуття в Україну чи залишення в Україні в установленому законом порядку іноземців та осіб без громадянства на постійне проживання.**
- **Закон України «Про імміграцію»**

Квота імміграції

- гранична кількість іноземців та осіб без громадянства, яким передбачено надавати дозвіл на імміграцію в Україну протягом календарного року – встановлюється Кабінетом Міністрів України у визначеному ним порядку по категоріях іммігрантів: діячі науки та культури; висококваліфіковані спеціалісти і робітники; особи, які є єдинородними братом чи сестрою; які раніше перебували в громадянстві України; та інші.

3. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства

Іноземці та особи без громадянства

на території України несуть
Цивільно-правову,
Кримінальну та
Адміністративну
відповідальність на загальних підставах.

Адміністративне видворення за межі України (депортація).

- Згідно з ч. 3 ст. 24 Кодексу України про адміністративні правопорушення законами України може бути передбачено особливий вид адміністративної відповідальності іноземців та осіб без громадянства .

Видворення за межі України

- іноземця, який вчинив злочин або адміністративне правопорушення, після відбуття призначеного йому покарання чи виконання адміністративного стягнення може бути видворено за межі України. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (ст. 32).

Видворення за межі України

- якщо дії іноземця грубо порушують законодавство про статус іноземців або суперечать інтересам забезпечення безпеки України чи охорони громадського порядку, або коли це необхідно для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України. (Наприклад, до ВІЧ-інфікованих і хворих на СНІД іноземців та осіб без громадянства).

Видворення за межі України

- Рішення приймають органи внутрішніх справ або Служби безпеки України з наступним повідомленням протягом 24 годин прокурора про підстави прийняття такого рішення.

Скорочення терміну перебування в Україні

- Іноземцеві, який порушує законодавство України, якщо ці порушення не передбачають адміністративної або кримінальної відповідальності,
- якщо в іноземця та особи без громадянства відпали підстави для його подальшого перебування в Україні

Скасування дозволу на імміграцію

якщо:

- 1) з'ясується, що його надано на підставі свідомо неправдивих відомостей, підроблених документів чи документів, що втратили чинність;
- 2) іммігранта засуджено в Україні до позбавлення волі на строк більше одного року і вирок суду набрав законної сили;
- 3) дії іммігранта становлять загрозу національній безпеці України, громадському порядку в Україні;
- 4) це є необхідним для охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України;
- 5) іммігрант порушив законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства.

Скасування дозволу на імміграцію

- У разі скасування дозволу на імміграцію та вилучення посвідки на постійне проживання у зв'язку із засудженням до позбавлення волі за вироком суду особа повинна виїхати з України протягом місяця від дня відбуття покарання.